

Llegendes del Sant Nin de Casserres

Les Masies de Roda

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Collet de Casserres, 08510.
Emplaçament	A l'extrem de nord-oriental del terme. A la part de tramuntana de la península de Casserres.

Coordenades:

Latitud:	42.00141
Longitud:	2.34063
UTM Est (X):	445394
UTM Nord (Y):	4650143

Classificació

Número de fitxa	08116-111
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Tradició oral
Estil / època:	Popular
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Fitxes associades:	
<u>Sant Pere de Casserres</u>	
<u>El Roc de la Llum</u>	
Autoria de la fitxa	Jacob Casquete Rodríguez
Data de registre de la fitxa:	dj., 13/05/2010 - 02:00

Descripció

La llegenda del Sant Nin de Casserres es remunta en el temps fins el segle XVI. Vers el 1556 es té constància d'una visita canònica efectuada pel bisbe de Vic al monestir de Casserres en el que al·ludeix a la presència del Cos Sant en el monestir (VINYETA, 1979), del que es conserva un cos de nadó momificat. La llegenda de Casserres és molt difosa i té diferents versions amb certs elements centrals inamovibles. Per saber més al respecte de tant antiga llegenda, s'ha de recórrer a la tradició oral popular. L'escriptor Ramon Vinyeta ens recull aquesta llegenda que a continuació transcrivim: "Era el començ del segle onzè i al Castell de Toles, dependent del de Cardona i que mossèn Parassols identifica amb la fortalesa de Rupit, nasqué un infantó que, prodigiosament, parlà al cap de tres dies i disposà que després de la seva mort, que esdevindria en el terme d'un mes, es col·loqués el seu cos en una urna damunt d'una mula, la qual deixada en llibertat, deuria caminar de nord i que allà on s'aturés seria el lloc de la seva sepultura. Els pares compliren al peu de la lletra el manament del prodigiós infantó. Deixaren en llibertat la mula més escollida i aquesta s'allunà seguida de patges, avançant camí a través de cims i carenades, valls i xòrracs, fins que romangué aturada al cim d'un penyals que el riu Ter contorneja de gran profunditat. Aleshores la seva mare, que segons la tradició, no era altra que Ermetrudis, vescomtessa de Cardona, ordenà que en aquell abrupte lloc tan singularment escollit hi fos fundat un monestir en honor del rei dels apòstols que perpetués tan notable esdeveniment". Altres versions populars amb diferents variants es poden trobar en el llibre "Sant Pere de Casserres: Història i llegenda", on a partir del treball de GRPO (Grup de Recerca Folklorica d'Osona) es transcriuen diferents històries explicades pels veïns de la contrada. A continuació en citem algunes: El Cos Sant, nascut a moreria, història explicada per Manel Coromines, de Roda de Ter, el dia 10 de juliol de 1988: "El Cos Sant de Casserres havia nascut a moreria. I a moreria aquest nen tenia tres dies i va dir que no tenia cura. I que quan es morís el carreguessin a una euga que hi havia a baix a la cort. Que li carreguessin dugues ampolles de llet, una per banda, i que aquella euga, l'euga era cega, no lo diguessin bo ni arri. I aquella euga anava tirant, com que era cega anava tirant, si hi havia un cingle el baixava, i si hi havia un cingle el pujava, i s'hi havia un mar, si li va apartar l'aigua i el va travessar. I dos homes havien d'anar al darrere, però no li havien de dir ni bo ni arri, i l'euga marxava. Li carreguen aquell nano, les dugues ampolles de llet i va anar marxant. I va travessar el mar. I va venir a Casserres, diu que encara hi havia les ferradures marcades al cingle, de quan pujava. I quan va ser a dalt s'atura. I allà on s'aturés l'havien de descarregar, però ni bo ni arri. Va pujar pel mig del cingle i els germans de la meua mare diu que havien vist les ferradures marcades a la roca, al mig del cingle. L'euga era tordilla, era cega i quan va arribar a dalt al cingle, la descarreguen, fan tres o quatre volts i queda morta allà mateix. Varen descarregar el nen amb les dugues ampolles de llet que portava. Aquestes dugues ampolles de llet, els germans de la mare encara les havien vistes. Llavors diu que van fer una mica de barraca, i es va anar fent el monestir, i hi van posar-hi frares" (SOLDEVILA, 1998: 139).

Observacions:

El Cos Sant fill de comtes, història transmesa per Concepció Pasquét, de Folgueroles, el dia 27 de juliol de 1988: "Hi havia uns comtes, una gent molt rica, que tenien títol, i havien de baixar de dalt de Tavertet. Van anar amb una mula i portaven una dona, una dona que havia de tenir una canaia, amb una mula. I diu, allà on tindrà la canaia, la mula caurà. I passava pel riu Ter. Eren la mula i l'euga i diu: -Ui, jo abans d'emprendre aquesta d'això (es veu que era de quan parlaven les bèsties, o s'ho imaginaven), abans de travessar em vull ben atipar- li va dir l'euga. I es veu que va sentir una veu que li deia: -Euga ets, euga seràs, per tant que mengis mai t'atiparàs. I l'euga menja sempre. Llavors van carregar la mula i varen sentir una veu que deia que el fill d'aquell comte, allà on cauria la mula de cansada, que hi edificuessin una basílica. I es veu que a Casserres era basílica. I allà els va caure la mula, i varen guardar aquell infant i llavors va ser aquell... No el sabeu la llegenda d'aquell infant? Fins ara hi havia esset, eh? Fins fa pocs anys. Hi havia l'infant en una urna i es guardava intacte, i era d'això de la mula. Que l'euga va dir que es volia atipar i la mula la va aguantar i varen sentir la veu que els hi deia que allà on cauria la mula rendida hi fessin la basílica. I durant anys i anys s'havia conservat l'infant. Un cop varen tenir la basílica edificada, es veu que hi havia uns frares allà, aquells llavors els

varen conservar i era el Cos Sant de Casserres. Hi ha esset ara fins acabada la guerra" (SOLDEVILA, 1998: 140).

Història

El Cos Sant, nascut a Montserrat, història recitada per Concepció Verdague, de Vic, el 21 de juliol de 1988, on la llegenda es barreja amb l'imaginari de Montserrat: "El Cos Sant jo l'havia vist a Casserres. L'última vegada que el va vaig veure, el cap ja li tapava la meitat de la cara. El tenien a dins d'una capsa amb un cotó fluix de color blau. Tenia una ampolleta al costat i semblava una criatura de debò, eh? No un Nen Jesús d'aquells grossos, no, era una criatura de debò. I al costat tenia una ampolleta que hi va un líquid... Jo de petita l'havia vist que anava aixís. En una bressola petita el tenien i al costat hi tenien una ampolleta i una miqueta de cotó fluix. Aquesta criatura diu que tenia dos o tres dies i ja parlava, ja parlava com una persona gran. Era el Cos Sant. Deien que la mula ja venia, no sé si venia des de Montserrat aquesta mula, perquè diu que s'anava parant. Havien dit que allà on se pararia la mula, havia passat per aquells sots de Casserres, i portava unes alforges, quan allà on se pararia la mular farien el convent. I la mula es va para no ben bé a dins de l'aiga, casi bé a la pujada de Casserres, entre l'aiga i el bosc. I allà varen dir que farien el santuari" (SOLDEVILA, 1998: 140). Durant un temps el Cos Sant restà en una arqueta darrera de l'altar del temple, fins que a la dècada dels setanta algú el va agafar. Anys després un capellà recuperà el Cos Sant després que el lladre el va tornar fruit d'un secret de confessió poc abans de la seva mort. Actualment l'estat de conservació és força precari com a conseqüència dels canvis climàtics i el trasllat inadequat del cos que va patir durant el robatori (ROVIRA, 2005: 252). A l'arxiu comarcal d'Osona es poden apreciar la documentació fotogràfica del Cos Sant. Relacionades amb el Cos Sant també existeixen diferents llegendes respecte als miracles que realitzava. Així doncs molta gent de la contrada venia expressament a demanar que guarís les malalties de les criatures. Una de les històries relata que si s'agafava un mica del cotó fluix que cobria el sarcòfag i es posava a l'orella, es curava el mal d'orella. També es venerava per altre malalties com al sordesa, la quequesa, el mal d'orella... Advocat dels tartamuts: Història contada per Concepció Pasqüet, de Folgueroles, el dia 27 juliol de 1988: "Ui, les mares hi anaven, hi anaven a peu. I feien caminades per porta-hi les canaies, dones d'aquí a Folgueroles hi havien anat, sí. Perquè enraonés, perquè es curés, perquè no fos tartamut. Es deia que havia feta algun miracle, hi anava amb molta fe, la gent. I havien de fer una caminada molt grossa, perquè ja sabeu on és, eh? Passaven per Fussimanya, pel dret. Per allà al Mal Graó, que en diuen, allà sota Sant Feliuet, en diuen el Mal Graó perquè el camí és molt dolent i anaven fins a Casserres" (SOLDEVILA, 1998: 142). Advocat de la sordesa: història explicada per en Miquel Serrabassa, de Tavèrnoles, el dia 21 de juliol de 1988, qui a més afirmava que la germana del seu avi es va curar de la sordesa gràcies a la devoció al Cos Sant. "La tradició que hi havia, que havien troba un nen mort que anava amb una burra cega i que el va deixa allà. Diu que era apropiat per als sords. Que quan un era sord anava allà i que el va deixa allà i quedava curat. El meu avi, amb una seva germana, van anar allà i es va curar de la sordera" (SOLDEVILA, 1998: 142). També era especialment advocat per demanar la pluja. "En aquest cas les pregàries després d'una gran sequera consistien a baixar el Cos Sant i remullar-lo al Ter; aquest fet va portar problemes en la conservació de les cames. Una vegada es veu que en lloc de posar els peus a l'aigua, li remullaren el cul i aquell cop caigué una pedregada seca molt forta i de cop. Es diu que es conservava gràcies al líquid o llet que guardava a les ampolles que tenia sempre al seu costat i que si es trencaven i se'n vessava el contingut, s'aniria descomponent el cos" (SOLDEVILA, 1998: 142).

Bibliografia

PALLÀS I ARISA, V. (1998): "El Cos Sant. Sant Pere de Casserres, entre el mite i la realitat". La Busca edicions s. L, Barcelona. ROVIRA I MONTELLS, J.M. (2005). "Les Masies de Roda. Història del nostre poble", Ajuntament de Les Masies de Roda, Les Masies de Roda. ROVIRÓ I ALEMANY, X. (2000): "100

Llegendes de la Plana de Vic"! . Farell, Sant Vicenç de Castellet. SOLDEVILA, T. (1999): "Sant Pere de Casserres. Història i llegenda". Eumo Editorial/Consell Comarcal d'Osona, Barcelona. VINYETA I LEYES, R. (1979): "Llegendes i tradicions de la Vall del Ges i dels seus contorns". Edicions Celblau, Torelló.

